

vzdání) nebo převzetí takovouto smlouvou najatého předmětu, podaném před 28. prosincem 1918, ale do té doby právní moci nenabyvším, má soud první stolice jen zkoumati, zda nárok neb obrana byly důvodnými, hledíc ku právnímu stavu v čas zahájení rozepře platícimu, a soud rozhodující o opravných prostředcích smí jen prozkoumati, zda rozhodnutí nižší stolice vyhovovalo tehdejšímu právnímu stavu. Pokud by se konečně při srovnávání jednotlivých nařízení o příročí chtělo poukazovati na jakousi dobu a hledati v ní oporu pro názor opačný, nelze to pokládati za důvodné, ježto při nařízeních o příročí postupováno právě směrem opačným. Nebo prvním nařízením o příročí ze dne 31. července 1914 čís. 193 ř. z. bylo zásadně stanoveno, že se splatnost pohledávek, vzešlých přede dnem 1. srpna 1914, odkládá, kdežto následujícími nařízeními bylo toto obmezení práv věřitelských poněkud seslabováno; naproti tomu při nařízeních na ochranu nájemců byla ochrana nájemců postupně sesilována a teprve do třetího nařízení pojata i ochrana nájemních smluv na určitou dobu končících bez výpovědi, kdežto dřívější nařízení se této otázky vůbec netýkala.

Čís. 109.

Po zákonu není závady proti žádosti, by v Čechách zápisy do obchodního rejstříku staly se v jazyku českém i německém a, by zejména dosavadní jednojazyčné zápisy byly dodatečně provedeny též v druhém jazyku.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1919, R I 110/19.)

Žádosti firmy A, by zápisy, v obchodním rejstříku při této firmě jazykem německým již provedené, staly se nyní též jazykem českým, rejstříkový soud (obchodní soud v Praze) nevyhověl, vycházejíc z těchto úvah: § 10 nař. min. vnitra a spravedlnosti ze dne 19. dubna 1880 č. 14 z. z., jež dosud zrušeno nebylo, předpisuje, že zápisy do obchodního rejstříku vykonati se mají v řeči ústní neb písemné opovědi, pokud se týče usnesení o ní vydaného. Zápisy tyto, vyjma zápisy, znění firmy se týkající, mají se ale díti jen v jediné řeči, ve které usnesení, zápisu svědčící, vydáno bylo. V daném případě jsou veškeré sloupce, jichž opětý zápis se navrhuje, již v jazyce německém zapsány, pročez opětý jich zápis, pokud se netýká znění firmy, ať v jazyce německém, ať v jazyce českém — se jeví býti nepřipustným, ježto nejsou ani novou změnou ani dodatkem zápisů již provedených. — Rekursní soud (vrchní zemský soud v Praze) nedal stížnosti firmy místa. Důvody: Soud rejstříkový správně se dovolává ministerského nařízení ze dne 19. dubna 1880 č. 14 ř. z., z jehož § 10, ustanovujícího, že zápisy do knih pozemkových a do obchodního rejstříku dít se mají v jazyce podání, plyne, že zápisy tyto prováděti se mají jen v jednom jazyce zemském, což účelu rejstříku obchodního právě tak jako knih pozemkových úplně vyhovuje. Výjimku činí pouze znění firmy, jejíž zápis v různých jazycích ve smyslu výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 18. ledna 1883 čís. 20.176 jest přípustný, ač-li ovšem v těchto různých jazycích od sebe se liší, čehož v tomto případě není.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou předchozích stolic a uložil rejstříkovému soudu, by, nehledě k důvodu, pro zamítnutí žádosti uvedenému, o ní znovu rozhodl.

Důvody:

Účelem rejstříku obchodního jest, jisté právní skutečnosti, obchodních živností se týkající, v stálé patrnosti chovati a u veřejnost uvést (čl. 12 až 14 obch. z., §§ 11—18 uv. z.). Tomuto účeli hovějí lépe zápis v obou jazycích v zemi obvyklých nežli omezení zápisů na jediný jazyk; tak jako užívání firmy dvojjazyčné také v rejstříku obchodním zápisem obojího znění výrazu dochází. Zákonem není zakázáno zapisovati tytéž záznamy v obou řečech. Nařízení ze dne 19. dubna 1880 č. 14 z. z., řeší v § 10 pouze otázku, ve které řeči se má stát zápis do rejstříku, předpokládajíc, že nebylo žádáno o užití určitého jazyka nebo snad obou zemských jazyků, neboť neobsahuje toto ustanovení výslovného předpisu, že zápis pouze v jedné řeči musí býti proveden. Pozdější nařízení o užívání zemských jazyků v úřadech ze dne 24. února 1898 č. 16 z. z. určuje, kterého jazyka užívají mají úřady jako jazyka služebního a v § 13 stanoví, že soudy, s jejichž řečí služební se neshoduje řeč žádosti o zápis do knih veřejných a rejstříků, provésti mají zápis v řeči žádosti a připojití mají překlad v řeči služební, k němuž též při výtazích zřetel brátí dlužno. Toto nařízení bylo nařízením ze dne 14. října 1899 č. 59 z. z. zrušeno. Z toho však nenásleduje, že mezi ustanovením § 13 nařízení z roku 1898 a § 10 nařízení z 19. dubna 1880 č. 14 z. z. byl zásadní rozpor a že obnovením stavu právního tímto posledním nařízením (z r. 1880) zavedeného stal se zápis do rejstříku ve dvou jazycích nepřipustným. Dlužno ovšem přisvědčiti, že zpravidla dostačí účelům rejstříku jediný zápis, pouze v jedné řeči vykonaný, a že též ohledy na zbytečné rozmnožování práce a nepřehlednost rejstříku, kdyby tytéž zápisy v různých řečech v různých dobách provedené obsahoval, neodporují, aby žádostem za takové rozmnožování zápisů bylo vyhověváno. Má-li však býti zodpověděna otázka, zdali zákon zakazuje takové zápisy a bylo-li tedy zamítnutí návrhu po zákonu správné či protizákonné (§ 16 pat. z roku 1854) nezbyvá nežli prohlásiti odepření žádaných zápisů v jazyku českém za protizákonné, pročež dovolacímu rekursu bylo vyhověno způsobem shora uvedeným.

Čís. 110.

Podmínky nároku dle § 1042 obč. zák. proti domovské obci na náhradu nákladu učiněného za ni na výživu a ošetření chudé a nemocné příslušnice obce.

Přípustnost pořadu práva pro uplatňování takového nároku.

Povinnost soudu, opatřiti si dle §§ 180 a 182 c. ř. s. skutkový základ pro rozhodnutí, i když byla příslušná neúplnost řízení vytýkána teprve při ústním odvolacím líčení.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1919, R I 116/19.)

Ujav se chudé a nemocné příslušnice žalované obce Františky F. a poskytav jí po 3 léta výživu a ošetření, domáhal se žalobce z důvodů § 1042 obč. zák. na žalované obci náhrady nákladu, který za ni učinil a který obec byla povinna dle platných zákonů, t. j. dle zák. ze dne